

Lífeyrissjóðir og lífskjör eldra fólks, 2000-2023

Kynningarfundur Landssamtaka lífeyrissjóða

14.10.2025

Kolbeinn Stefánsson

Rannsóknarspurningar

- Að hve miklu leyti hafa lífeyrissjóðir, með aukinni réttindaávinnslu, skilað eldra fólki bættum lífshkjörum?
- Eru áhrifin mismunandi eftir því hvaða tekjur fólk hafði fyrir starfslok?
- Hefur aukinn ávinningur réttinda í lífeyrissjóðum dregið úr tekjufalli við starfslok?
- Hver eru áhrif samspils lífeyrissjóðsgreiðslna og ellilífeyris á lífshjör eldra fólks. Eru þau áhrif mismunandi eftir því hvaða tekjur fólk hafði fyrir starfslok?
- Hefur aukin ávinnsla réttinda hjá lífeyrissjóðum dregið úr líkum á fátækt á meðal eldra fólks?

Gögn

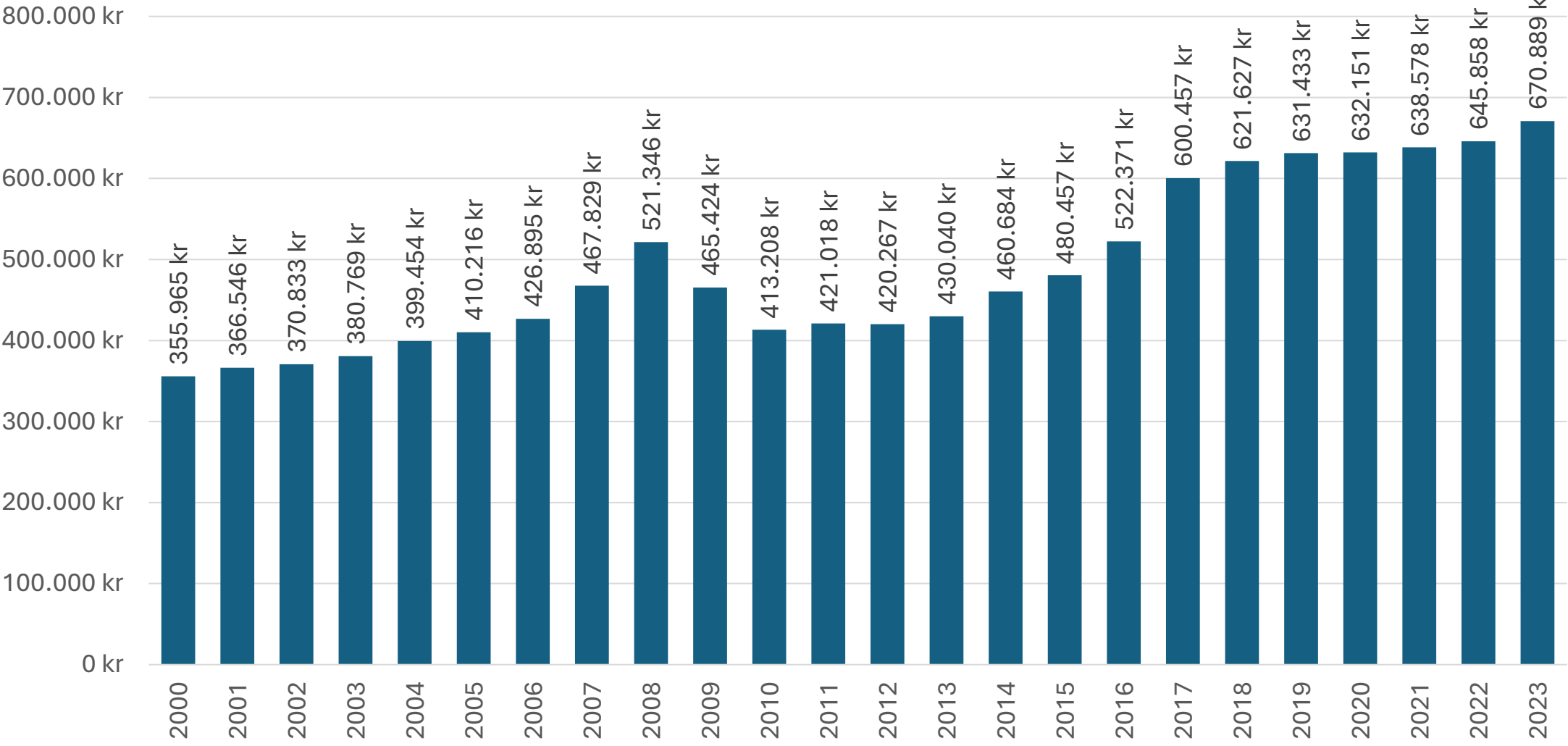
- Skráargögn Hagstofu Íslands
- Allir einstaklingar sem voru með skráða búsetu á Íslandi heilt ár, hvert ár frá og með 2000 til 2023.
- Fjölskyldur þar sem engin hafði neinar tekjur voru að auki hreinsaðir úr gögnunum.

Tekjur

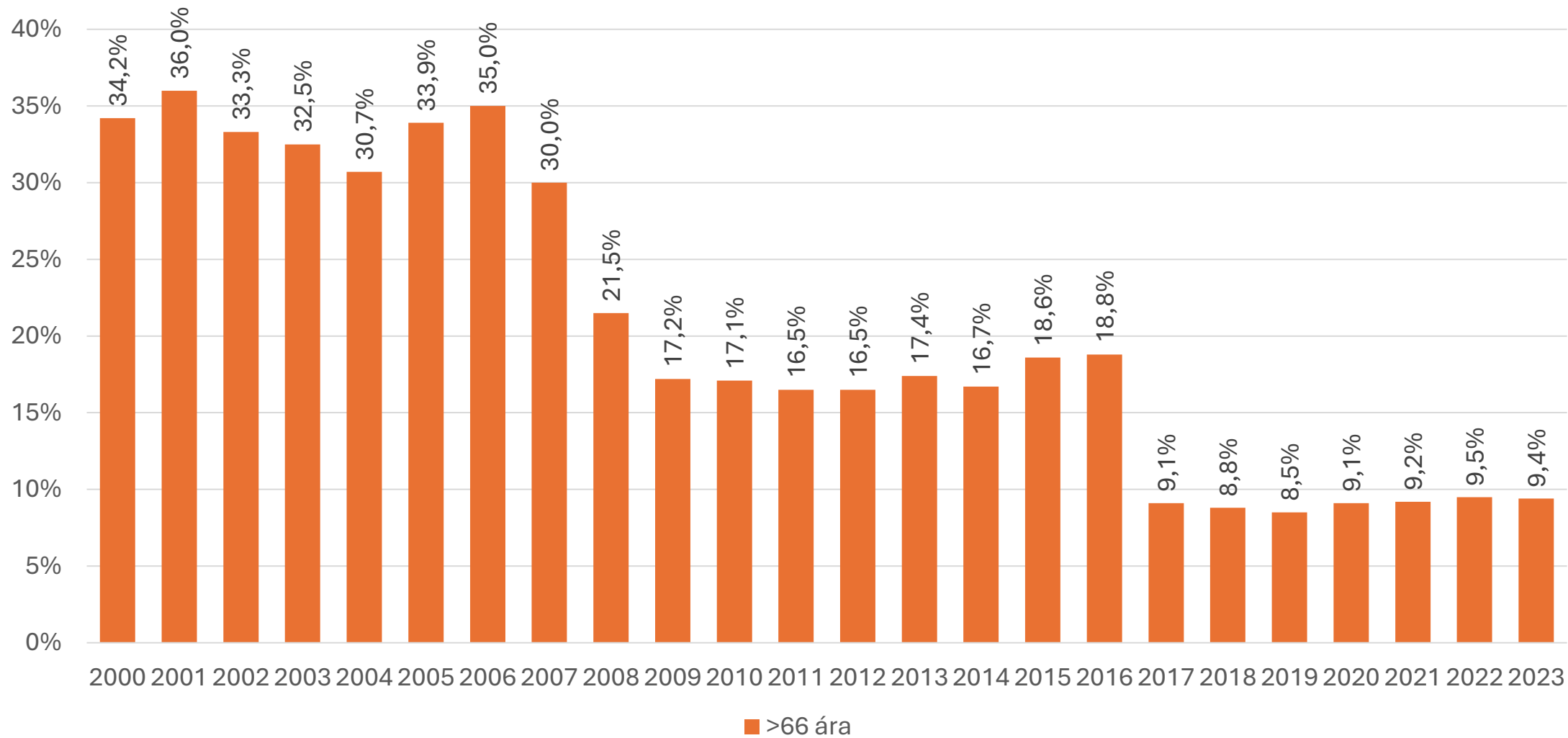
- Heildartekjur einstaklinga
 - Af því greiðslur skatta frá fyrra ári skekkja ráðstöfunartekjur
- Jafngildar heildartekjur
 - Allar tekjur fjölskyldumeðlima settar í pott og deilt jafnt á milli þeirra
- Jafngildiskvarði
 - Hinn breytti OECD jafngildiskvarði (e. modified OECD equivalence scale)
 - Fyrsti einstaklingur >13 ára fær vægið „1“
 - Aðrir einstaklingar > 13 fá vægið „0,5“
 - Einstaklingar <14 ára fá vægið „0,3“

Þróun tekna og lágtekjuhlutfalla

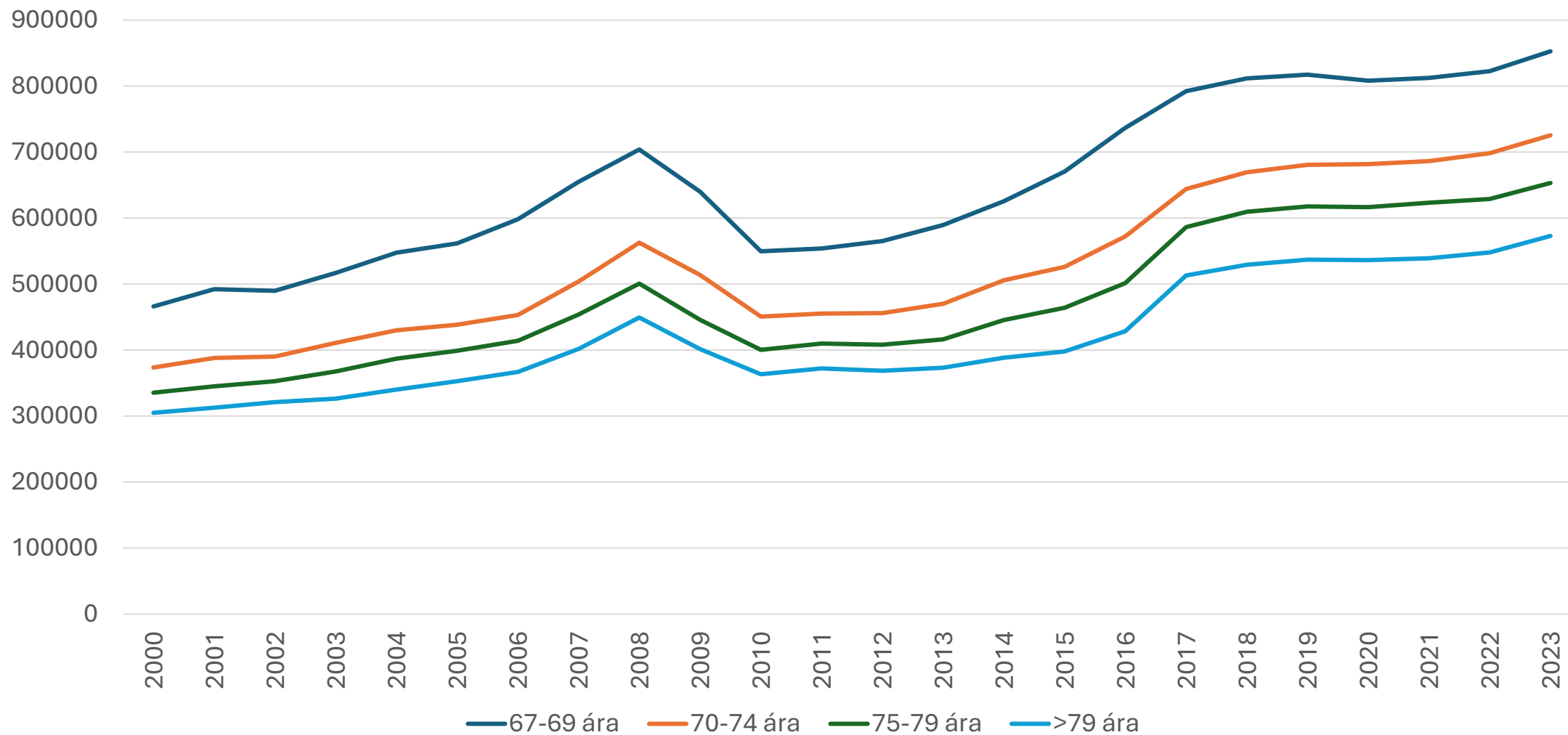
Miðgildi jafngildra heildartekna >66 ára

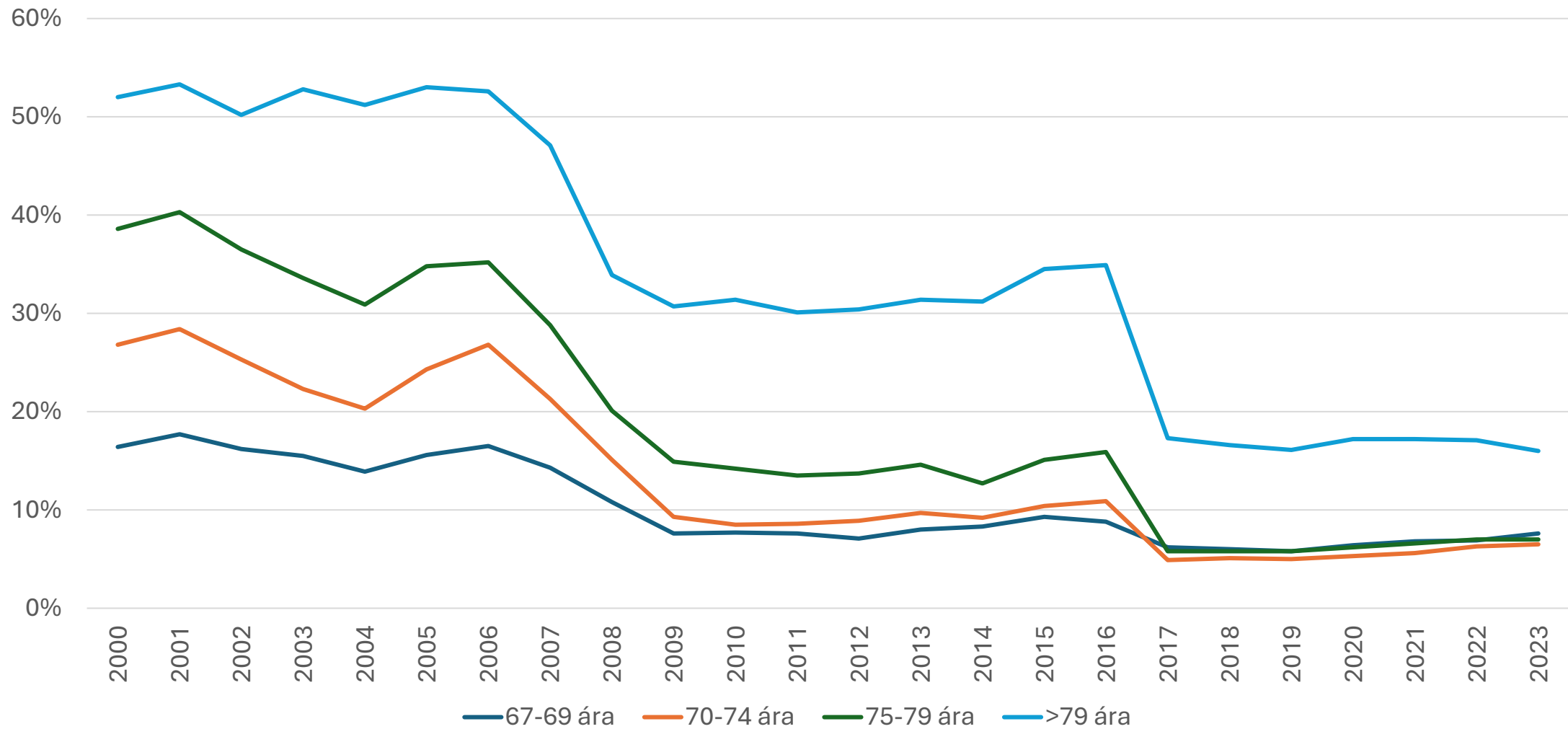
Lágtekjuhlutföll >66 ára

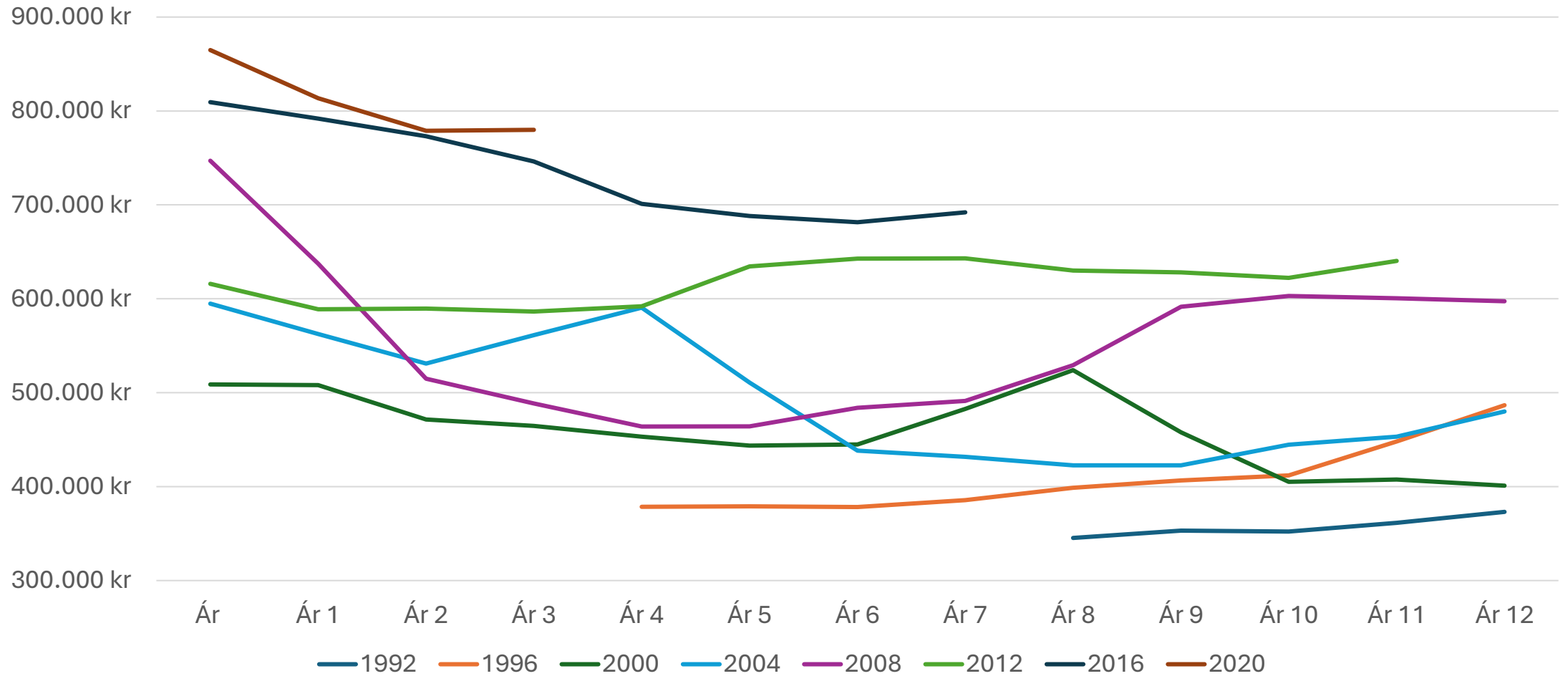
Miðgildi jafngildra heildartekna eldra fólks eftir aldursbilum

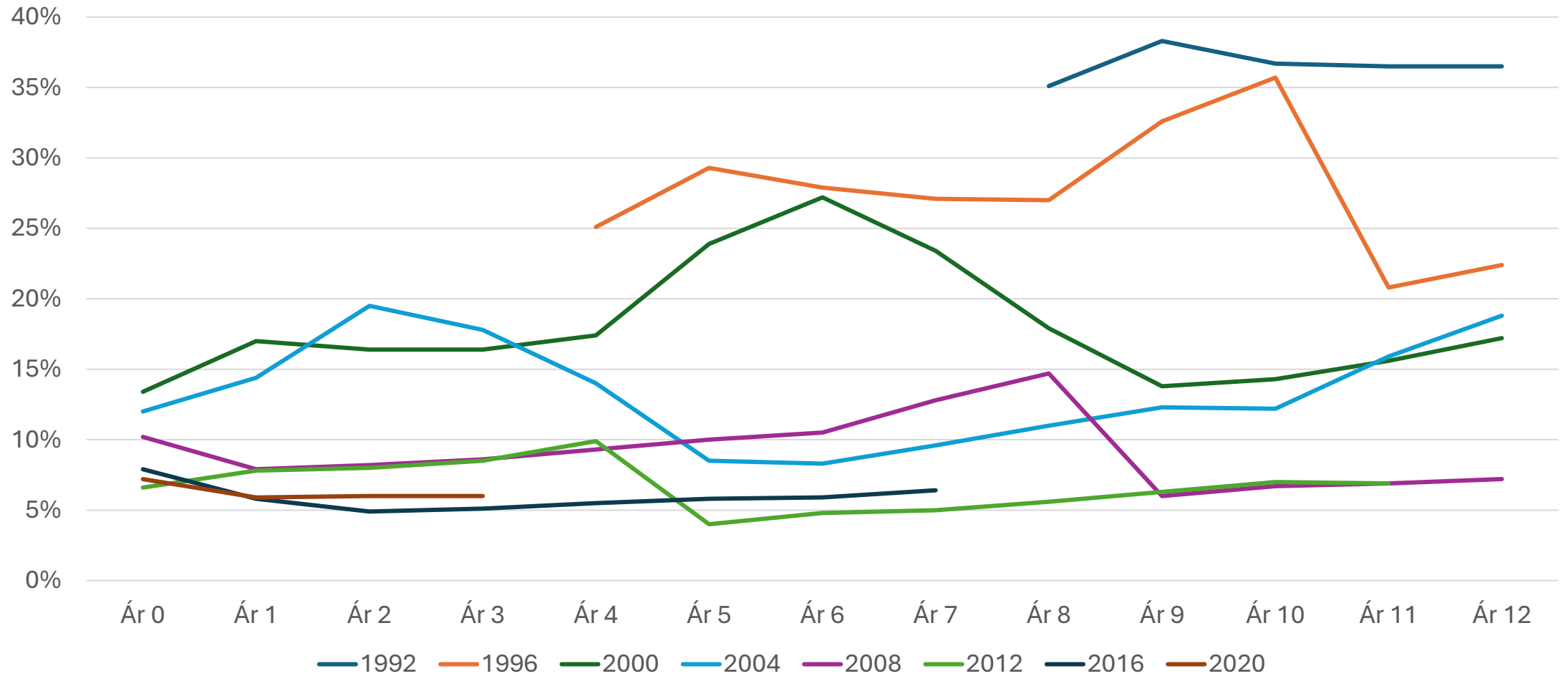
Lágtekjuhlutföll eldra fólks á fjórum aldursbilum

Miðgildi jafngildra ráðstöfunartekna 12 ár eftir að eftirlaunaaldur brestur á fyrir mismunandi aldurshópa

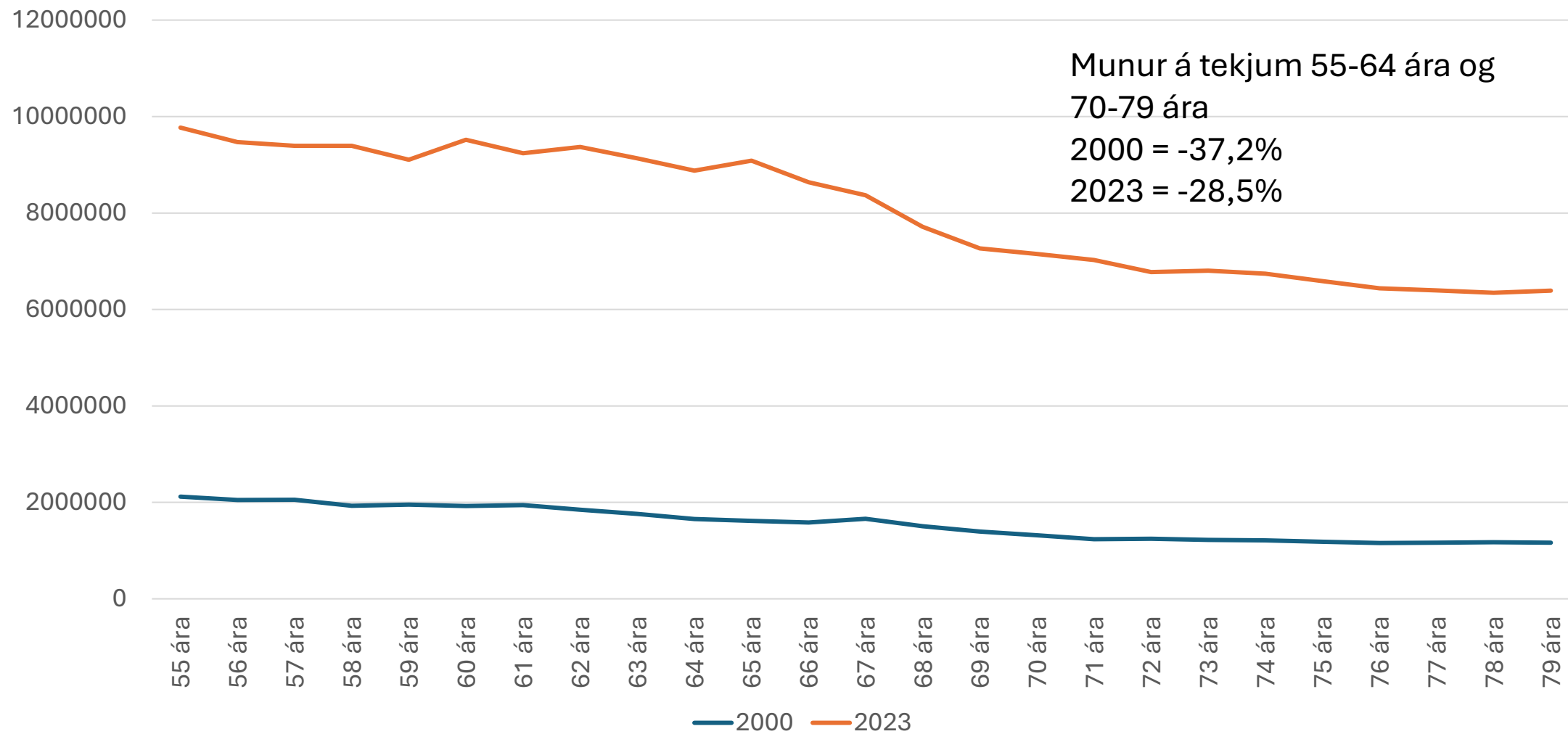

Lágtekjuhlutfall 12 ár eftir að eftirlaunaaldur brestur á fyrir mismunandi aldurshópa

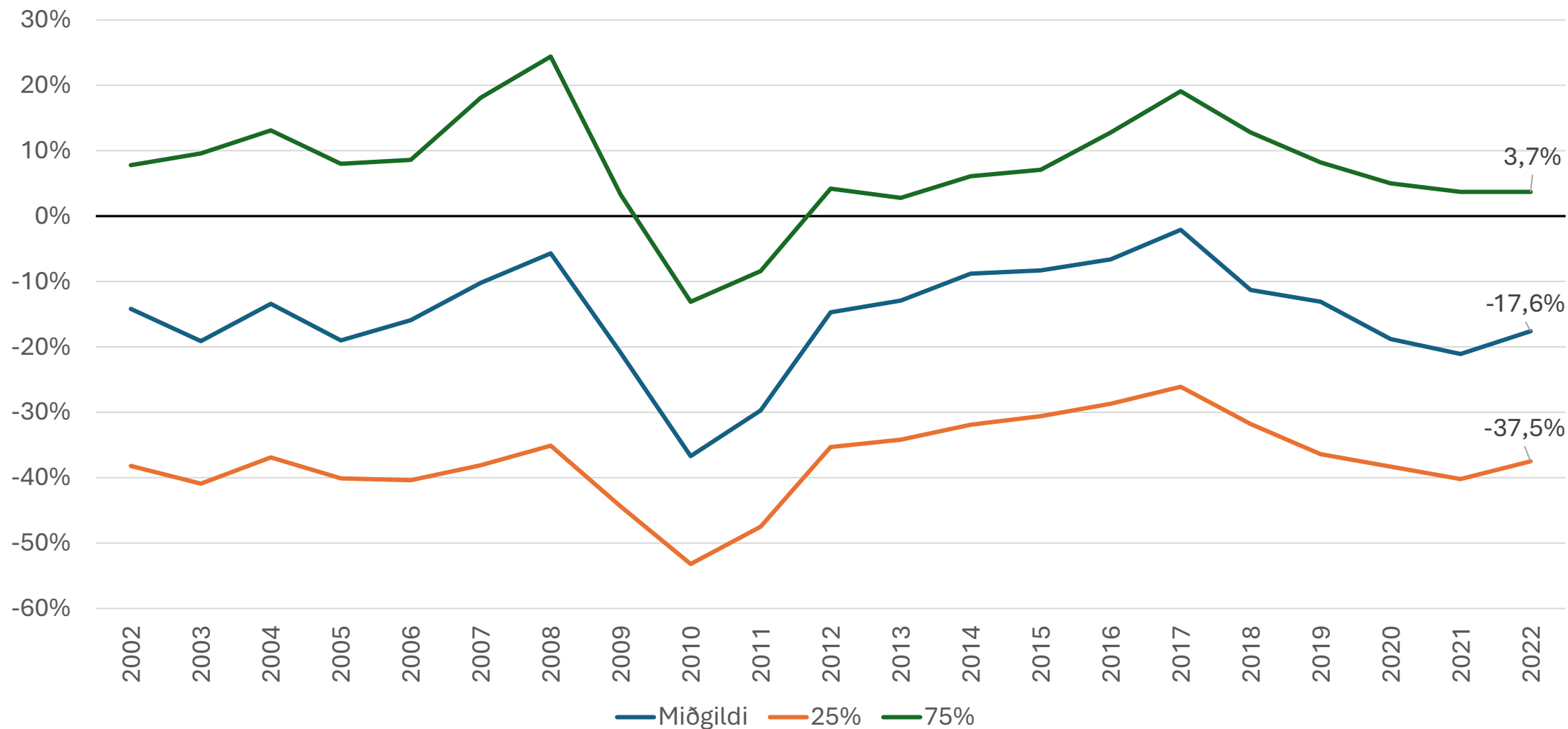

Tekjufall við að setjast í helgan
stein

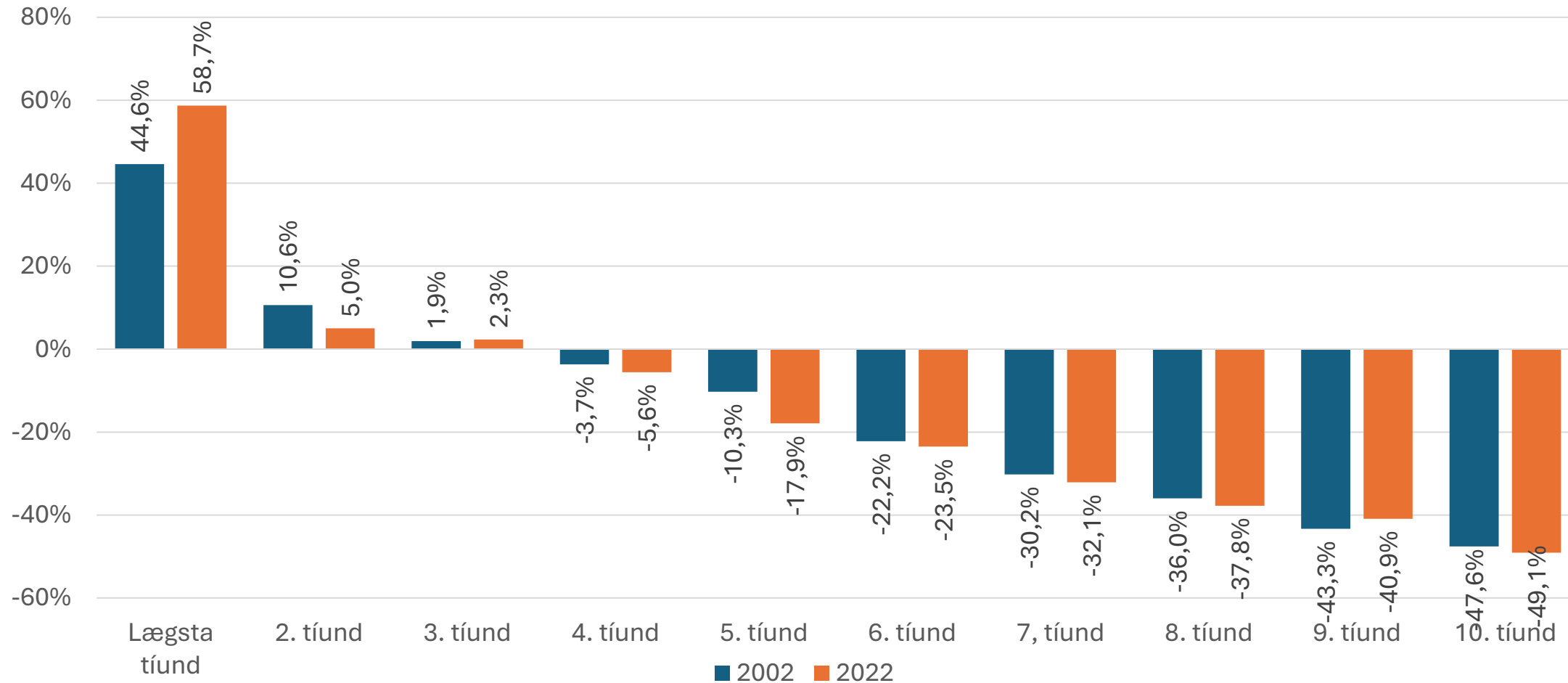
Miðgildir heildartekna einstaklinga eftir aldri árið 2023

Tekjur árið sem fólk hætti að vinna sem hlutfall af tekjum tveimur árum áður.

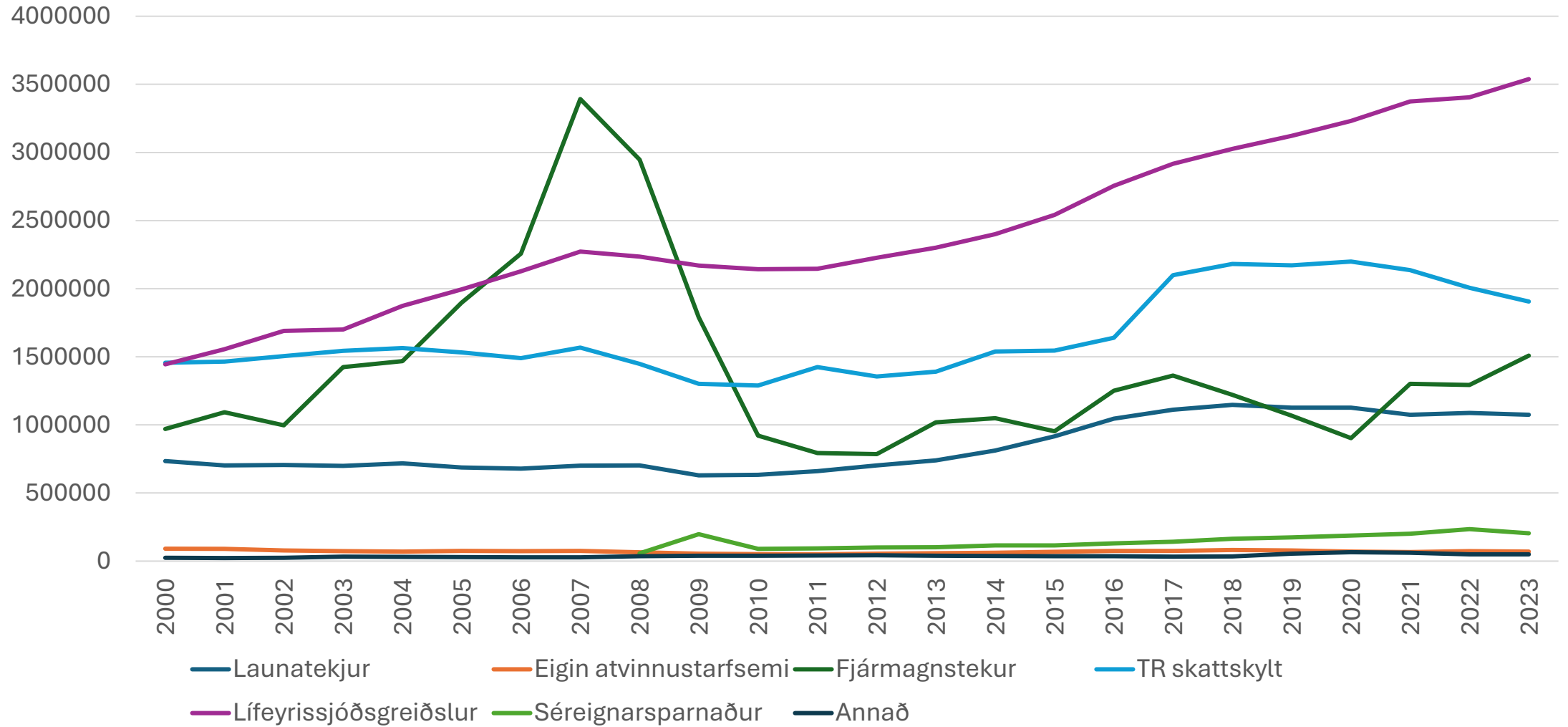

Breyting á tekjum árið sem fólk hættir að vinna borið saman við tekjur tveimur árum áður, miðgildi

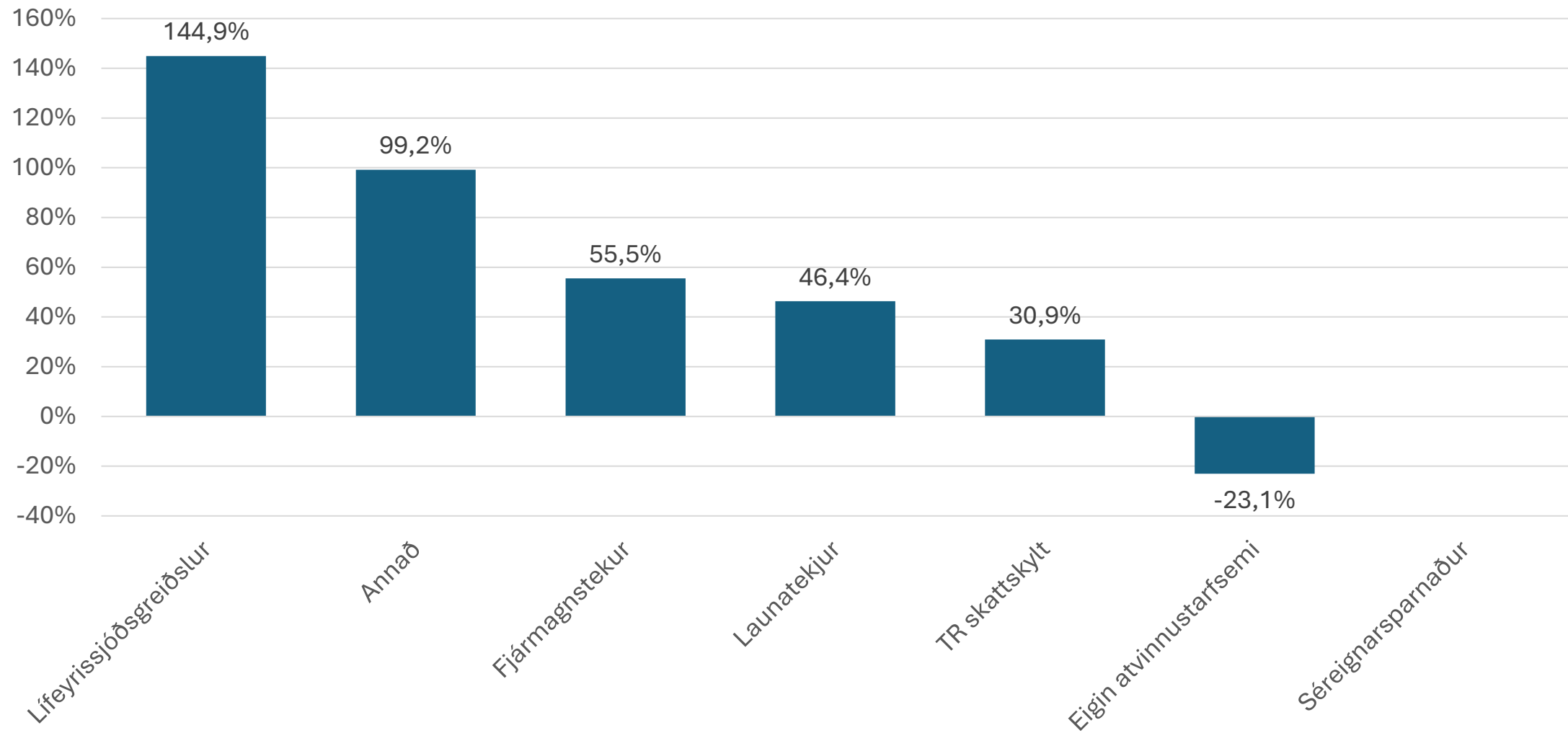

Samsetning tekna eldra fólks

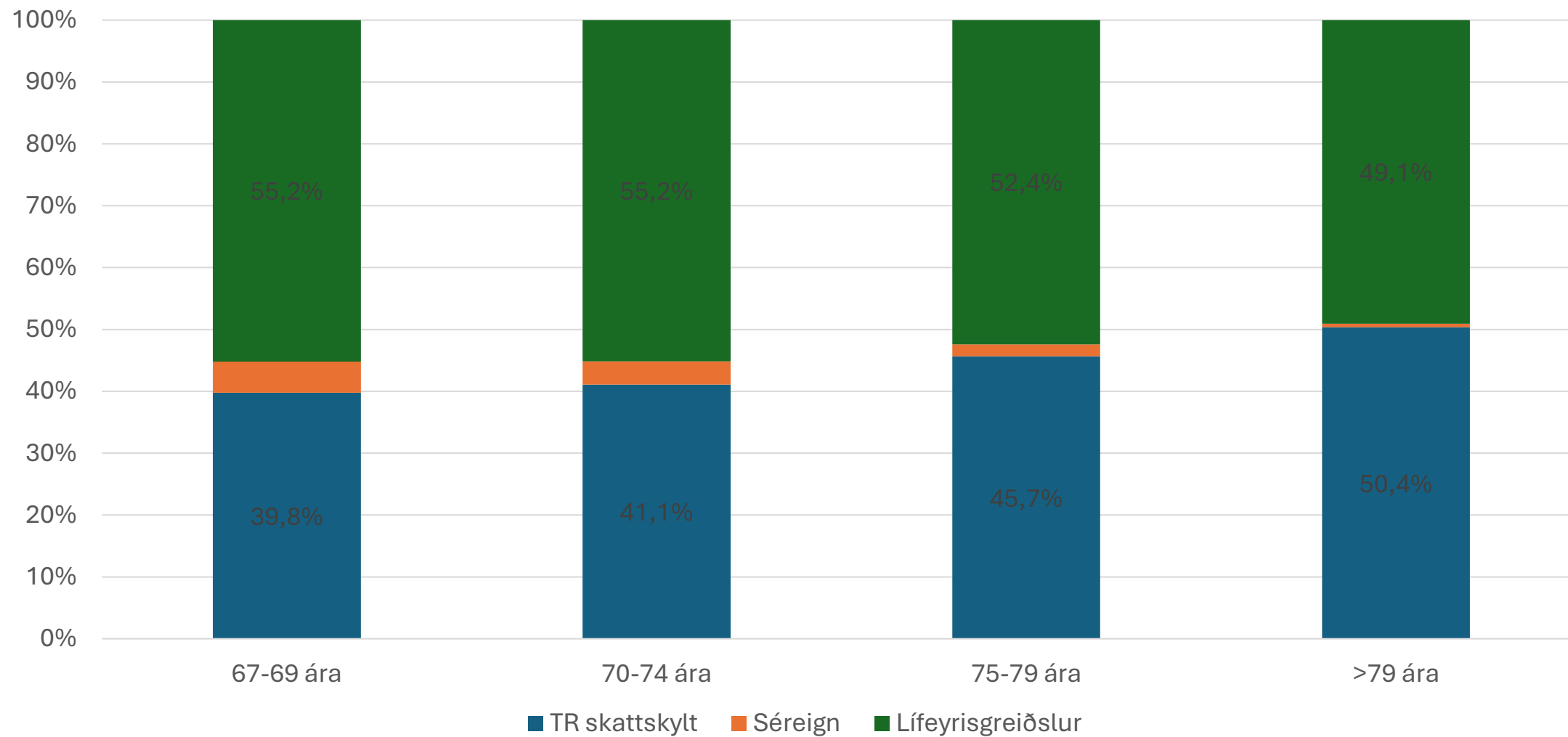
Upphæðir tekjuliða eldra fólks á verðlagi 2023

Breyting á upphæðum tekjuliða eldra fólks á milli 2000 og 2023, verðlag 2023

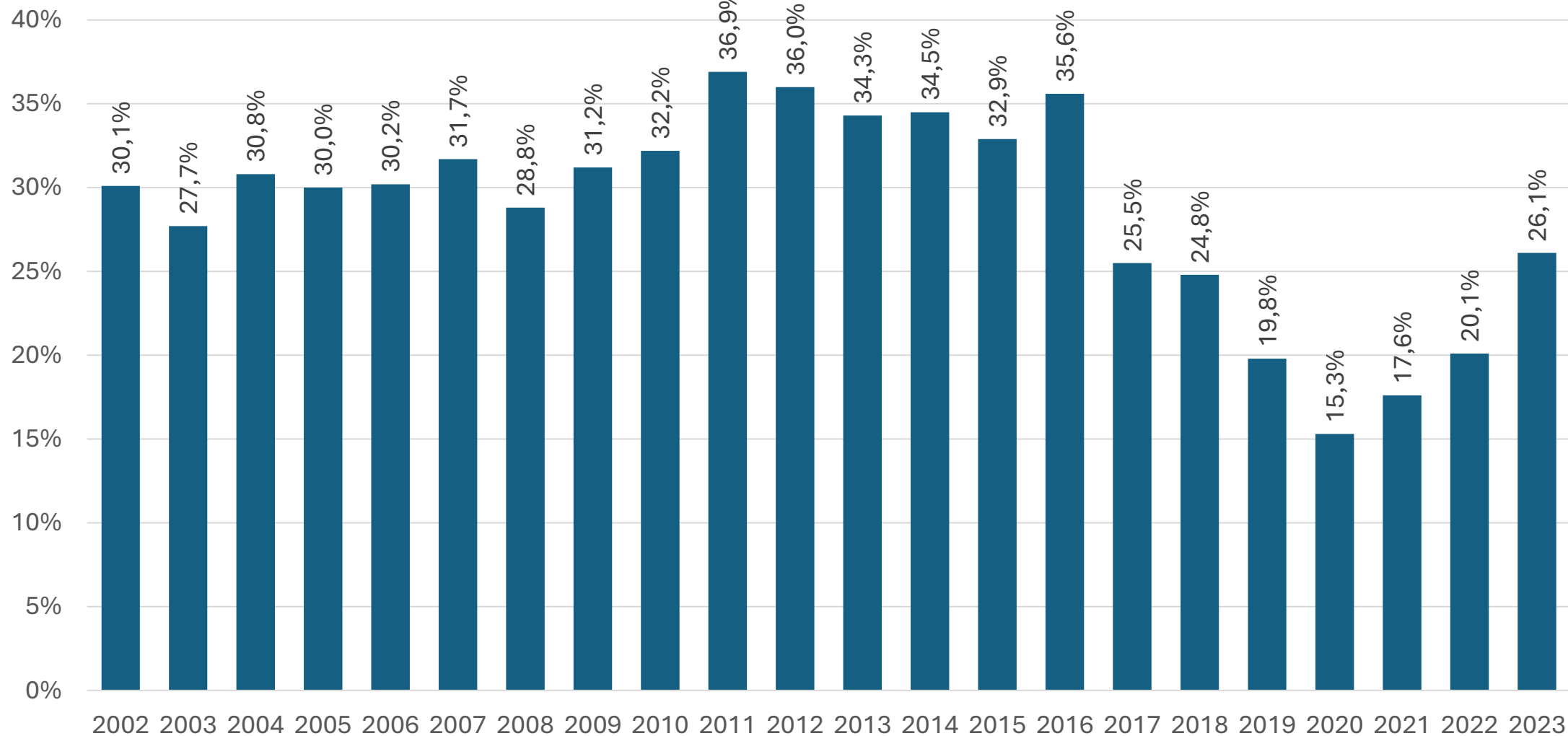

Samsetning lífeyristekna þeirra sem hafa hafið töku lífeyris

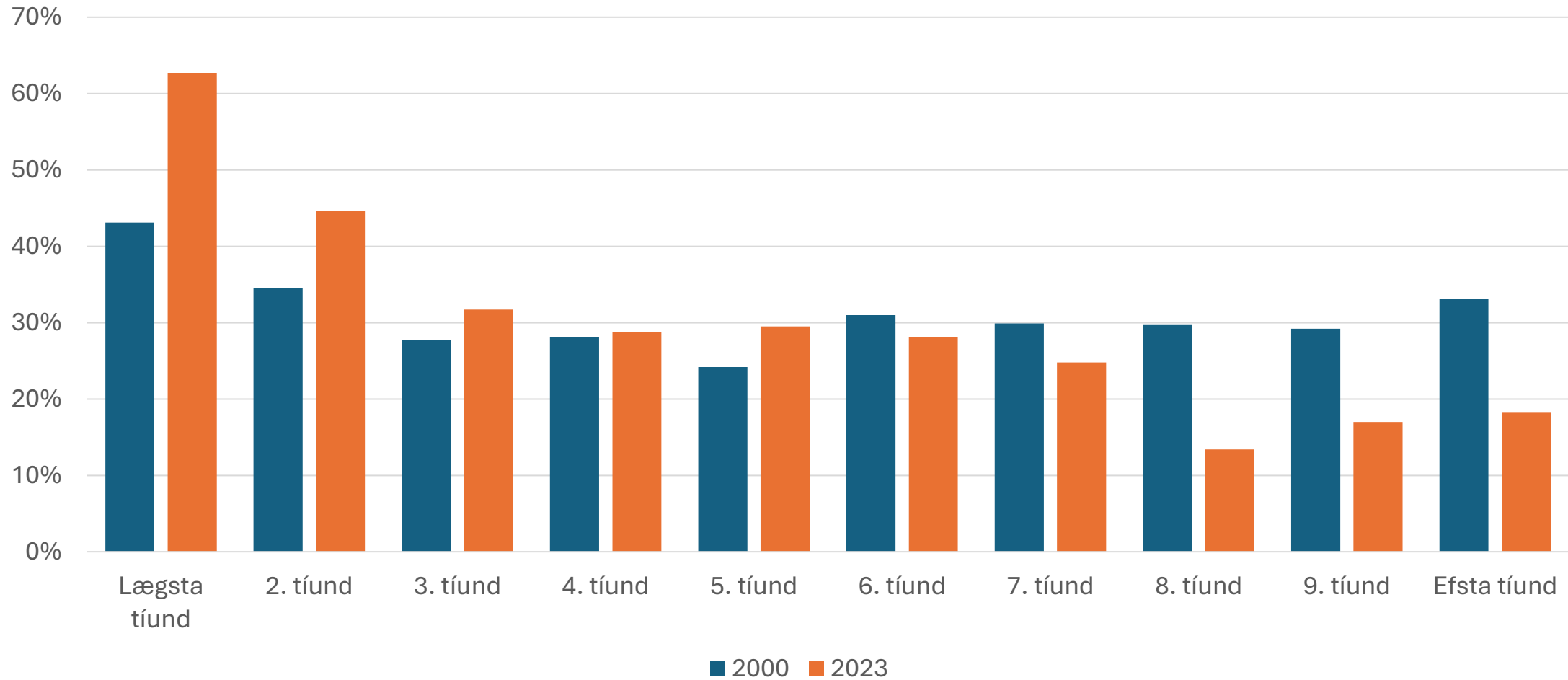

Áhrif lífeyrisgreiðslna á tekjufall
við starfslok og fátækt eldra fólks

Hlutfallsleg lækkun tekjufalls við starfslok vegna lífeyrissjóðsgreiðslna

Lækkun tekjufalls vegna starfsloka árin vegna lífeyrissjóðsgreiðslna eftir tekjutíundum

% af lífeyrissjóðsgreiðslum sem tapast almannatryggingamegin

